

A Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság Győrött, 2018. április 4. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

v é g z é s t :

Az életveszélyt okozó testi sértés büntette miatt vádlott neve ellen indult büntetőügyben a Székesfehérvári Törvényszék 2018. január 9. napján kelt 16.B.39/2015/68. számú ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi vádlott neve vádlottat a másodfokú eljárásban felmerült 5.000 (ötezer) Ft bűnügyi költség megfizetésére az állam javára.

I n d o k o l á s

A Székesfehérvári Törvényszék a 2018. január 9. napján kihirdetett **16.B.39/2015/68. számú ítéletében** a vádlott bűnösségét megállapította testi sértés büntetében a Btk. 164.§ (1) bekezdés és (8) bekezdés I. fordulat szerint. Ezért 4 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre, mellékbüntetésként 5 év közügyektől eltiltásra ítélte. Megállapította, hogy a vádlott a büntetés 2/3 részének letöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Elrendelte a Budai Központi Kerületi Bíróság 2014. január 28. napján jogerős 3.B.I.172/2014/3. számú ítéletével kiszabott 1 év 2 hónap - végrehajtásában 2 év próbaidőre felfüggesztett - börtönbüntetés végrehajtását.

Rendelkezett a terhelt által őrizetben töltött idő beszámításáról és a bűnügyi költség viseléséről. Az ügyész az ítéletet tudomásul vette. A vádlott és védője enyhítésért jelentett be fellebbezést.

A **Győri Fellebbviteli Főügyészség BF.211/2017/3-I. számú átiratában** a védelmi fellebbezést alaptalannak tartotta. Kifejtette, hogy a törvényszék a perrendi szabályoknak megfelelően folytatta le a bizonyítási eljárást és mérlegeléssel megalapozott tényállást állapított meg. A vádlott védekezését összevetette az egyéb személyi és okirati bizonyítékokkal, ezáltal az indokolási kötelezettségét is teljesítette. A megalapozott tényállásból okszerű következtetést vont le a terhelt bűnösségére és a cselekmény minősítése is törvényes. Korrigálni indítványozta a bűnösségi körülményeket akként, hogy a vádlott személyiségzavara nem enyhítő hatású, mivel a beszámítási képességét nem érinti. Rámutatott, hogy a törvényszék által alkalmazott joghátrány arányos, továbbá elégséges, de egyben szükséges is a büntetési célok eléréséhez. A vádlott többször állt már bíróság előtt személy elleni erőszakos bűncselekmények miatt, ezért indokolt vele szemben a törvény szigorával fellépni. Indítványozta az elsőfokú ítélet helybenhagyását.

A másodfokú bíróság **nyilvános ülésén** megjelent **védő** az enyhítésért bejelentett jogorvoslati kérelmet fenntartotta. Kifejtette, hogy a tényállás megalapozott, ami egyrészt a tanúk előadásán, az okirati bizonyítékokon, illetve védenca beismerő vallomásán alapul. Kérte az ítéltáblát, hogy enyhébb büntetést szabjon ki vádlottal szemben. A javára írható bűnösségi körülmények körében

kérte értékelni az elsőfokú bíróság által is figyelembe vett személyiségzavart, valamint a beismerő vallomását, amit az elsőfokú ítélet nem rögzít. Felhívta a figyelmet, hogy a jelentős időmúlás nyomatékos enyhítő körülmény.

Az **ügyész** fenntartotta az átiratában foglaltakat. Nem értett egyet az ítéletben alkalmazott szankció eltúlzott voltával. Rámutatott, hogy a terhelt büntetőjogi előélete nagyon kedvezőtlen. A társadalomra veszélyességét mutatja, hogy vele szemben egy másik felfüggesztett szabadságvesztés büntetés végrehajtására is sor került, illetve többször volt személy elleni erőszakos bűncselekmények miatt büntetve.

A büntetéskiszabási tényezők körében a terhelt személyiségzavara nem vehető figyelembe enyhítő körülményként, mivel az elmebetegség szintjét nem éri el. Az időmúlás valóban jelentős, azonban figyelemmel a cselekmény büntetési tételkeretére - a 2-8 évig terjedő szabadságvesztésre - ennek a büntetésre gyakorolt hatása relatív. A terhelt beismerő vallomása csak igen csekély fokban vehető figyelembe, tekintettel arra, hogy nem teljesen úgy mondta el a történeteket, ahogyan valójában megtörténtek, továbbá a bűncselekmény felderítéséhez ezzel járult hozzá. A bűncselekmény megbánásának pusztá kijelentése - valamilyen aktív magatartás nélkül - nem elegendő annak nyomatékához.

Összefoglalva az enyhítő körülmények pontosítása mellett az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

Az ítélet tábla a Székesfehérvári Törvényszék ítéletét az azt megelőző elsőfokú bírósági eljárással együtt teljes körűen felülvizsgálta a Be. 348.§ (1) bekezdés értelmében, és a védelmi fellebbezést az enyhítés irányában nem találta alaposnak.

Megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság az eljárást nagyrészt a perrendtartási szabályoknak megfelelően folytatta le, bizonyítási tevékenysége során olyan abszolút hatályon kívül helyezést eredményező hibát nem vétett, mely a felülbírálatot akadályozta volna.

Relatív eljárási hibát vétett, amikor az - ténybeli és jogi megítélés szempontjából nem bonyolult - ügyet a 2015. március 26. napi érkezéshez képest nem a Be. 278.§ (1) bekezdésében írott 30 napon belül, hanem (egy átszignálást követően) csupán 10 hónap múlva múlva, 2016. február 18. napjára tűzte ki tárgyalásra. Az eltelt időben a terhelt előéleti iratait ugyan beszerezte, de a tárgyalás előkészítő szakában szokásos bizonyítási cselekmények; pl. orvos-szakértői vélemények beszerzése iránt nem intézkedett. Ezekre csak jóval később, már a tárgyalási szakban került sor.

A tárgyalást a bíróság a tanácsváltozásra és a 6 hónapos tárgyalási időköz túllépésére tekintettel előről kezdte, nem alkalmazva a Be. 287.§ (4) bekezdésében írt könnyítő szabályt, miszerint a tárgyalás anyagának ismertetésével is elvégezhető az ismétel. A bíróság a vádismertetést követően újra kihallgatta vádlottat, majd **A.A.**, **B.B.**, **C.C.**, **D.D.** tanúkat. **E.E.** sértett ismét nem jelent meg, lakcíméről elköltözött, új tartózkodási helyét pedig nem közölte a bírósággal.

A 2017. március 14. napján tartott tárgyalás napján a vádlott kimentette magát, ezért az úton lévő sértettet értesítette a bíróság, hogy nem kell megjelennie. Ismertette viszont az elkészült igazságügyi orvos-szakértői véleményt úgy, hogy sem a vádlott, sem a sértett nem voltak jelen. A bíróság ekkor intézkedett a vádlott beszámítási képessége, elme- és egészségi állapota megvizsgálására, börtöntűző képességére igazságügyi elmeorvos-szakértői és orvos-szakértői vizsgálat elrendeléséről (36-os jegyzőkönyv).

A 2017. május 9. napján tartott tárgyaláson a bíróság kihallgatta **E.E.** sértettet, ismertette a rá, illetve vádlottra vonatkozó orvos-szakértői véleményeket és meghallgatta a szakértőt, majd az ügyész azon indítványára, hogy hallgassa meg a kirendelt igazságügyi elmeorvos-szakértőt, a tárgyalást 2017. szeptember 7. napjára napolta. Ekkor a vádlott szabályszerű idézés ellenére ismét nem jelent meg.

Ugyanez történt a 2017. október 3. napjára, majd november 7. napjára halasztott tárgyalási napokon is, amikor az elővezetése sem volt lehetséges.

A 2018. január 9. napján tartott tárgyaláson vádlott megjelent, de a tárgyalási időköz túllépése miatt a bíróság ismét előlről kezdte a tárgyalást a Be. 287.§ (4) bekezdés szerinti tárgyalás anyagának ismertetése helyett. Ismertette a bírói szakban keletkezett „iratokat”, (nem a tárgyalás anyagát) melyekre a vádlott érdemi észrevételt tett. Meghallgatta a szakértőket, majd iratismertetés után, a bizonyítást befejezve ügydöntő határozatot hozott.

A kitűzésben, illetve egyes bizonyítás cselekmények felvételében megmutatkozó késedelem relatív perrendi hiba, de az ügy érdemére ténylegesen nem hatott ki.

A törvényszék a fent írtak szerint valamennyi bizonyítékot összegyűjtötte és megvizsgálta, mely az ügy ténybeli és jogi megítéléséhez szükséges volt. A beszerzett bizonyítékokat, egyenként és egymással összevetve is értékelte és részletes indokát adta, hogy a vádlott vallomásának csak azon részeit tudta elfogadni, amelyeket egyéb bizonyítékok; az okiratok és a szakértői vélemény, továbbá az érdektelennek tekinthető tanúk vallomásai is alátámasztottak. Ezáltal az indokolási kötelezettségét is maradéktalanul teljesítette.

A vádlott a cselekvőségére nézve ténybeli beismerő vallomást tett, bűnösségét azonban vitatta, mivel álláspontja szerint jogos védelmi helyzetben volt a vele szemben támadólag fellépő **E.E.** sértettel szemben.

Ezt az álláspontját a szemtanúk egyöntetűen cáfolták. A B. család tagjai és **D.D.** valamennyien azt vallották, hogy a terhelt és a sértett összeveszett, mert **E.E.** nem akart hazamenni, hanem tovább szeretett volna italozni egy presszóban. vádlott neve ezt nehezményezve közölte, hogy akkor nem engedi be a lakásba. A két férfi összekapaszkodott, dulakodtak, miközben **E.E.** a földre került, ahonnan azonban azonnal felállt. Ezután a vádlott nekifutásból két kézzel mellkason lökte a nála alacsonyabb és legalább 20 kg-val kisebb testsúlyú, egyébként is ittas állapotban lévő sértettet, aki hanyatt vágódott az aszfaltos úton és nagy erővel beütötte a fejét.

Ebből következik, hogy a jogos védelem szóba sem jöhet, hiszen a terhelt és a sértett dulakodása kölcsönös volt, amely megszakadt, amikor a sértett a földre került. A tanúk az ő részéről újabb támadást nem észleltek, vagyis a vádlott nem védekező jelleggel, hanem a bántalmazás szándékával maga rohant neki a tőle már távolodó **E.E.**-nek és lökte fel, melynek következménye volt az életveszélyes fejsérülés.

A sértett által elszenvedett sérülésekre, azok keletkezési mechanizmusára, intenzitására, gyógytartamára és következményeire nézve támpontot szolgáltatott a nyomozás során, majd a bírói szakban keletkezett orvos-szakértői vélemények.

A nyomozás során történt szakvélemény kiegészítés azt a vádlotti védekezést is cáfolta, hogy a sértett által 2003-ban elszenvedett autóbaleset következményei az orvosi dokumentációban körülírt fejsérülések.

A terhelt beszámítási képessége vonatkozásában rendelkezésre áll a bíróság által készített igazságügyi elmeorvos-szakértői vélemény, mely egyértelműen leszögezte, miszerint személyiségzavarban szenved, ez azonban az elmebetegség súlyosságát nem éri el és nem érintette a cselekmény elkövetésének időpontjában sem a beszámítási képességét (44. számú utóirat).

Egészségi állapotára és börtöntűró képességére nézve a bíróság által kirendelt orvos-szakértő tett megállapításokat; rögzítette a fennálló betegségeit, olyan súlyos neurológiai maradvány állapotot pedig nem igazolt, amely összefüggésbe hozható gyermekkori fejsérülésével és ideggyógyászati eltérést okozott volna (42. számú utóirat). Ez utóbbi kérdésre vonatkozóan a törvényszék elutasította a védő azon bizonyítási indítványát, amely a szakvélemény kiegészítésére irányult, de ennek indokait az ítéletben nem rögzítette. Az iratok tartalma alapján megállapítható, hogy az újabb

szakvélemény kiegészítésére nem volt szükség, tekintve, hogy az orvos-szakértő a tárgyaláson e tárgybán is nyilatkozott a fentiek szerint (43-as jegyzőkönyv 3. oldal).

Az eljárási hibáktól mentesen, mérlegeléssel megállapított tényállás azonos bizonyítékok mellett a fellebbezési eljárásban - a felülmérlegelési tilalom folytán - nem támadható és írható felül.

A megalapozott tényállás csupán kisebb helyesbítésre szorul, melyet a másodfokú bíróság az iratok tartalma alapján a Be. 352.§ (1) bekezdés a/ pontja értelmében az alábbi módon eszközölt.

A személyi részben pontosítandó, hogy a vádlott az előző házasságából 18, 12 és 11 éves gyermekei után gyermektartásdíj fizetési kötelezettsége áll fenn, melyet nem teljesít (13-as jegyzőkönyv 3. oldal).

Magas vérnyomás és bal oldali lágyéksérv megbetegedésekben szenved, melyek gyógyszeres kezelésre, illetve orvosi ellenőrzésre szorulnak, de ezek börtönkörülmények mellett is gyógyíthatók (42. szám alatti orvos-szakértői vélemény 7-8. oldal).

Az előzményi elítélések között 2./ sorszám alatt felsorolt és a Dunaújvárosi Járásbíróság által hozott ítélet száma helyesen 12.B.137/2012/32.

A történeti részben rögzíteni szükséges - mivel csak az indokolásban szerepel -, hogy a sértett által elszenvedett sérülések maradandó fogyatékoságot, vagy súlyos egészségromlást nem eredményeztek és ezek kialakulása a jövőben sem várható (38-as számú orvos-szakértői vélemény).

Az így helyesbített tényállás minden tekintetben megalapozott, az ítélet tábla is erre alapította a határozatát a Be. 351.§ (1) bekezdése értelmében.

Okszerű a vádlott bűnösségére vont következtetés, a bűncselekmény különös részi minősítése helyes, a hozzáfűzött jogi indokoláshoz a következő kiegészítés tehető.

A Kúria 3/2013. Büntető Jogegységi határozatának 4. pontja szerint életveszélyt okozó testi sértés megállapításának van helye, ha a testi sértésre irányuló magatartást tanúsító elkövetőnek a szándéka az életveszélyre is kiterjed, mert ennek bekövetkezését kívánja, vagy ebbe belenyugodva cselekszik.

A jelen ügyben a testi sértésre irányuló szándék az alanyi oldal ismérvei, a terhelt diszharmonikus személyisége, az ittasság, a E.E.hoz fűződő feszült viszonya, a sértett provokatív magatartása miatti felindult állapotban való tetteleges fellépése alapján egyértelmű.

A tárgyi oldal elemeit vizsgálva megállapítható, hogy a helyszín egy aszfaltburkolatú úttest volt. A terhelt és a sértett, a társaságukban lévő rokonokkal hazafelé tartottak a temetésről, amikor összeszólalkoztak E.E. további italozási szándékán. Dulakodni kezdtek, majd a jóval kisebb termetű sértett a földre került. Felállva nem folytatta tovább a konfliktust, ezzel szemben a vádlott hátrált, majd egy ablakpárkányon megkapaszkodva, ellökve magát lendületet vett és nekirohant váratlanul az ittas sértettnek. A vádlott szemből, előre tartott kezekkel, nagy erővel mellbe lökte a sértettet, aki ettől a mozdulattól egyensúlyát elveszítve hanyatt esett és fejét beütve érkezett a földre.

A kis termetű sértettnek, lendületből, nagy erővel való mellbe lökése feltétlenül volt alkalmas sérülés okozására. Az ilyen bántalmazásnál számítani kell általában arra, hogy a sértett elesik és feje hátra csapódik. E tényezőkből az következik, hogy a vádlottnak a testi sérülés okozására az egyenes szándéka terjedt ki.

A vádlott látta azt is, hogy kemény burkolatú terepen vannak, és a vele szemben álló sértett erősen ittas állapotban van, amely koordinált mozgásában gátolja. A vádlott számára előrelátható volt, hogy a váratlan ütéstől megtántorodó sértett hanyatt esve beütheti a fejét az aszfaltos talajba, amelytől súlyos, akár életveszélyes sérülést is szenvedhet, de ebbe belenyugodott. Ily módon az életveszélyre, mint eredményre eshetőlegesen szándéka terjed ki, ahogyan ezt a törvényszék helyesen meg is állapította.

A büntetés kiszabása során a törvényszék számba vette a terhelt javára és terhére értékelhető körülményeket, melyeket az ügyészi átiratban indítványozottak szerint korrigálni szükséges.

Nem enyhítő körülmény az 56. számú BK vélemény II/3-as pontja értelmében a terhelt személyiségzavara, mivel nincsen korlátozó hatással a beszámítási képességére. Enyhítő körülmény viszont, hogy a terhelt krónikus betegségben szenved. A beismerő vallomása a bűnösségre nem terjedt ki, tehát enyhítő hatása csekély. Ugyancsak súlytalan a megbánása, mert ennek verbális kifejezéséhez semmilyen aktív magatartás nem párosult, sőt a sértett tanúvallomásának megtétele után a vádlott azt mondta a tárgyalóteremben, hogy „ne várja meg őt” E.E. (43-as jegyzőkönyv 8. oldal). Súlyosító hatású a többszörös büntetetttség; hogy jelen ügy tárgyát képező bűncselekményt követő napon újabb szándékos bűncselekményt követett el, melyért jogerősen elítélték

Az elsőfokú bíróság messzemenően figyelembe vette a súlyosító tényezőkhöz képest az enyhítő szempontokat, amikor a büntetési tétel középértéke alatt meghatározott tartamú, börtönben végrehajtandó szabadságvesztés büntetést alkalmazott. Tekintettel volt a jelentős időmúlásra is, amely a bírósági eljárás elhúzódásából fakadt elsődlegesen.

A táblabíróság álláspontja szerint is utalni szükséges az Európai Emberi Jogi Bíróság határozatára, valamint az Emberi Jogok Európai Egyezménye szövegezésére, - annak is a 6. cikkére - az ésszerű időn belül való eljárás követelményeire, amelyre a törvényszék is figyelemmel volt a büntetés kiszabása során. Az idézett 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény 6. cikkelye szerint, mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a bíróság tisztességesen, ésszerű időn belül tárgyalja, és hozzon határozatot az ellene felhozott büntetőjogi vádak megalapozottságát illetően. Magyarország Alaptörvénye is hasonlóképpen rendelkezik a XXVIII. cikkben, miszerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

Törvényi kötelessége tehát a bíróságoknak az eljárások ésszerű időn belül való lefolytatása.

Jelen eljárásban azt kell megállapítani, hogy ez a követelmény sérelmet szenvedett, ugyanis majdnem négy év telt el a bűncselekmény elkövetése óta - ebből 3 év bírósági szakban -, amely időtartam nem vonható az „ésszerű idő” kategóriájába, ugyanakkor a vádlottnak ez részben felróható, hiszen az ő többszöri mulasztó magatartása is megállapítható a peradatokból.

A másodfokú bíróságnak ezért - figyelemmel a nemzetközi jog és a Kúria gyakorlatára - ezt az igen jelentős időmúlást - mindenképpen értékelnie kellett, ahogyan az elsőfokú bíróság is figyelemmel volt rá.

Ugyanakkor a terhelt rendkívül kedvezőtlen bűnügyi előélete, a jelen eljárás alatt született újabb jogerős elítélés, a személyében rejlő fokozott társadalomra veszélyesség okán a szabadságvesztés büntetés jelentős enyhítésére irányuló védelmi fellebbezés nem foghatott helyt. A kismértékű változtatásnak pedig nincsen helye (16/2007. BK vélemény 2. pont).

A vádlott előélete és a cselekménye erőszakos jellege folytán méltatlanná vált a közügyekben való részvételre, melytől való eltiltás tartama arányos a kiszabott szabadságvesztés büntetéssel. Ennek jogszabályi alapja helyesen a Btk. 61.§ (1) bekezdése és a 62.§ (2) bekezdése.

Az ítélet egyéb rendelkezései helyesek, ezért azokat a másodfokú bíróság nem érintette.

A fentiekben kifejtettek alapján az ítélőtábla a Székesfehérvári Törvényszék 2018. január 9. napján kihirdetett 16.B.39/2015/68. számú ítéletét a Be. 371.§ (1) bekezdése alapján helyes indokainál fogva helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban a kirendelt védő díjával felmerült bűnügyi költség viseléséről történt rendelkezés a Be. 381.§ (1) bekezdésén alapul, figyelemmel a Be. 338.§ (1) bekezdésében írtakra.

Győr, 2018. április 4.

Dr. Széplaki László sk.
a tanács elnöke

Dr. Vajda Edit sk
előadó bíró

Dr. Csák Csilla sk.
bíró

Z á r a d é k :

A Győri Ítélőtábla fenti végzése, és azzal a Székesfehérvári Törvényszék 16.B.39/2015/68. számú ítélete a mai napon jogerőre emelkedett és végrehajtható.

Győr, 2018. április 4.

Dr. Széplaki László sk.
a tanács elnöke